

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**ЗАСОБИ АНАЛІТИЧНОЇ РОЗВІДКИ.
ОСНОВИ РОБОТИ В I2 ANALYST'S
NOTEBOOK**

Навчально-практичний посібник

Харків
«Право»
2024

Авторський колектив:

Адам Даль, кандидат юридичних наук;
Сергій Наумюк, кандидат юридичних наук, доцент;
Євгеній Рибинський, доктор філософії в галузі права;
Андрій Ханькевич, кандидат юридичних наук, професор;
Владислав Шендрик, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Рецензенти:

Іван Калабашкін, співробітник Служби безпеки України, кандидат юридичних наук;
Наталія Свиридюк, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з правового забезпечення стратегічних комунікацій Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України, доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до видання

Вченою радою Інституту Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 3 від 11.03.2024)

Засоби аналітичної розвідки. Основи роботи в i2 Analyst's Notebook :
3-36 навч.-практ. посіб. / [А. Даль, С. Наумюк, Є. Рибинський та ін.] ; Служба безпеки України, Ін-т Служби безпеки України Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2024. – 306 с.

ISBN 978-617-8518-09-7

Навчально-практичний посібник підготовлений відповідно до програми навчальної дисципліни «Основи аналітичної розвідки», яка викладається для здобувачів вищої освіти спеціальностей 262 «Правоохоронна діяльність» та 081 «Право».

Призначений для користувачів спеціального програмного забезпечення i2 Analyst's Notebook, таких як здобувачі вищої освіти, метою навчання яких є набуття знань і навичок, необхідних у подальшій професійній діяльності; співробітників аналітичних підрозділів, слідчих та оперативних працівників, які цікавляться питаннями опрацювання значних масивів даних і потенційними перевагами, які пропонує i2 Analyst's Notebook; керівників організацій та установ, які хочуть дізнатися більше про те, як їхні команди можуть використовувати програму найбільш ефективно.

УДК 004.62:355.401

ЗМІСТ

Умовні скорочення, позначки, пояснення	9
ВСТУП	10
Огляд можливостей i2 Analyst's Notebook.....	14
Розділ 1. Дані Analyst's Notebook	32
Об'єкти.....	32
Відображення об'єктів на схемі	32
Характеристика типів об'єктів	33
Зв'язки	34
Типи зв'язків	35
Властивості	36
Ідентифікатори	36
Стиль.....	37
Картки.....	38
Атрибути.....	39
Семантичні типи	40
Візуалізація даних на схемі	41
Розділ 2. Схеми.....	43
Створення стандартної схеми	43
Робота з підготовленими схемами для використання або редагування.....	43
Копіювання схем	44
Титульний аркуш схеми	44
Зберігання схеми.....	45
Керування палітрами	47
Зміна властивостей схеми	48
Завдання опцій виведення.....	49
Поведінка міток.....	50
Завдання опцій значків	51
Ідентифікація часу подій.....	52
Налаштування часових поясів	52
Визначення типів елементів.....	54
Налаштування системи оцінки інформації	56
Налаштування стилей візуалізації ліній зв'язків.....	57
Встановлення форматів дати й часу	58

Перегляд зведених властивостей схеми і управління ними	58
Створення шаблону.....	60
Розділ 3. Додавання інформації на схему	62
Додавання елементів до схеми	62
Додавання інформації до елементів схеми	63
Додавання атрибутів до елемента	64
Додавання інформації у картку до елемента схеми	65
Налаштування ідентичності об'єкта.....	66
Налаштування дати і часу	66
Налаштування опису та оцінок інформації	67
Додавання зображення	69
Додавання підпису та текстового блоку до схеми	70
Імпорт даних.....	72
Формати імпорту даних.....	72
Імпорт зі специфікацією	73
Завантаження даних з інформаційних джерел	74
Створення або редагування специфікації імпорту.....	75
Перетворення вхідних даних	78
Розділ 4. Виявлення та усунення дублікатів даних.....	99
Усунення дублювання виявлених даних	99
Об'єднання об'єктів.....	99
Об'єднання зв'язків	100
Об'єднання класів атрибутів	102
Об'єднані дані.....	103
Пошук та виправлення збігів об'єктів	104
Розділ 5. Пошук інформації.....	113
Пошук тексту	114
Структурований пошук.....	117
Розділ 6. Пошук мереж.....	120
Пошук мережі підключення	121
Застосування виключень у пошуку мережі підключення.....	121
Налаштування та запуск пошуку мереж.....	122
Пошук шляхів між двома об'єктами	127
Перелік пов'язаних об'єктів	132
Розділ 7. Робота з невидимим вмістом схем	144

Ознайомлення зі всім вмістом схеми	146
Перелік найбільш пов'язаних елементів	146
Уточнення списку підключених елементів	148
Виділення зв'язків на схемі	150
Список пов'язаних об'єктів	152
Відслідковування шляхів зв'язаних об'єктів	153
Копіювання інформації списків	154
Розділ 8. Статистичні режими подання даних схеми	156
Відображення розподілу даних у вигляді стовпчастих діаграм і гістограм	156
Перегляд даних на тепловій матриці.....	158
Відображення теплової матриці	159
Опції теплових матриць	160
Зосередження на об'єктах схеми	162
Робота зі стовпчастими діаграмами та гістограмами	163
Анімація гістограми та теплової матриці	164
Заглиблення в гістограми	165
Параметри стовпчастої діаграми та гістограми.....	165
Розділ 9. Дослідження активності елементів	170
Інтерпретація даних про активність елементів.....	171
Змінення масштабу часової шкали	173
Пошук закономірностей активності елементів.....	174
Налаштування індикаторів тривалості.....	175
Налаштування форматування індикатору	176
Налаштування активності елементів з частковою інформацією	177
Взаємодія з елементами у поданні активності.....	178
Вибір часового поясу для елементів схеми	179
Додавання префіксів до міток елементів	180
Фільтрування в поданні активності	180
Створення зображення поточного стану подання активності	181
Розділ 10. Умовне форматування.....	183
Застосування специфікації умовного форматування	183
Хід форматування.....	184
Створення та редагування специфікацій умовного форматування	185
Додавання правил до специфікації умовного форматування	187
Зміна стилю форматування на основі значень атрибутів або властивостей	190

Використання правила умовного стилю форматування для зміни типу об'єкта або зв'язку.....	194
Імпортування правил умовного форматування	194
Управління специфікаціями умовного форматування.....	195
Копіювання специфікацій умовного форматування між локальними та робочими теками	195
Зміна розташування локальних і робочих тек специфікацій умовного форматування....	195
Інсталяція прикладного матеріалу для специфікацій умовного форматування	196
Розділ 11. Аналіз соціальних мереж	197
Централізація та її показники	197
Налаштування показників кластеризації та централізації.....	200
Вибір показників централізації	202
Додавання вагових атрибутів для зв'язків	202
Налаштування вагового атрибуту зв'язків у ручному режимі.....	203
Файли вагових коефіцієнтів.....	203
Редагування вагових коефіцієнтів	204
Робота зі сторінкою результатів.....	205
Стовпці таблиці результатів.....	206
Розділ 12. Зосередження на важливих елементах.....	210
Приховування елементів схеми	210
Копіювання елементів на нову схему	212
Розділ 13. Зміна вигляду елементів	215
Виведення рамок для іконок.....	215
Налаштування шрифту тексту	216
Налаштування виведення властивостей елементів на схему	217
Налаштування стилю за замовчуванням.....	218
Виведення класу атрибутів на поверхню схеми	219
Зміна зовнішнього вигляду об'єктів.....	220
Відновлення стилю і вигляду елементів схеми до замовчування	221
Розділ 14. Упорядкування елементів на схемі.....	223
Макети компоновання схем	223
Застосування макетів компоновань до асоціативних схем	224
Застосування макетів компоновання до схем часової шкали.....	232
Зміна налаштувань макетів компоновання елементів до схем часової шкали.....	237
Вирівнювання та інтервали між елементами схеми	239

Групування елементів	240
Розділ 15. Підготовка схеми до публікації.....	242
Перевірка правопису.....	242
Перевірка орфографії заповненої схеми.....	242
Налаштування параметрів перевірки орфографії	243
Автоматична перевірка орфографії під час введення даних на схему.....	245
Робота з легендою схеми	245
Створення легенди.....	246
Сумісність функцій різних версій Analyst's Notebook.....	254
Видалення записів даних	255
Розділ 16. Презентація та публікація схем	257
Презентація схем.....	257
Поділ вікна схеми на панелі	257
Переміщення між вибраними елементами на схемі.....	258
Використання моментальних знімків схем.....	259
Публікація схеми.....	260
Збереження схеми у вигляді зображення	261
Збереження схем у вигляді слайдів у Powerpoint.....	261
Друк схем у PDF	262
Друк схем	263
Збереження відредагованої копії схеми.....	264
Звіти про схеми	265
Визначення змісту специфікації звіту	271
Визначення формату згенерованого звіту	272
Розділ 17. Налаштування Analyst's Notebook	277
Інформаційні підказки	277
Налаштування інформаційних підказок.....	277
Користувацькі семантичні типи.....	280
Налаштування загальних параметрів програми.....	284
Налаштування параметрів інтерфейсу користувача.....	287
Налаштування параметрів застосування значків.....	289
Налаштування параметрів збереження програми.....	291
Управління файлами програми Analyst's Notebook та їх розташуванням.....	294
Глосарій	296
А	296

B	296
C	297
D	299
E	299
F	300
G	300
H	300
I	301
L	301
M	302
N	302
O	302
P	302
R	303
S	303
T	303
V	304
W	304
Список використаних джерел	305

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ, ПОЗНАЧКИ, ПОЯСНЕННЯ

i2 ANB	– спеціальне програмне забезпечення i2 Analyst’s Notebook
ScrSh	– зображення, отримане шляхом технічного захвату частини екрану монітору (Screenshot)
ЛКМ	– ліва клавіша миші
ПКМ	– права клавіша миші
→	– послідовність виконання дій в вікнах програми
Icon (Значок)	– для зручності сприйняття та відмежування простого тексту від назв спеціальних команд, підписів до кнопок і термінів програми i2 Analyst’s Notebook поруч із англійським текстом у дужках зі всіх великих літер наводиться пояснювальний переклад українською мовою.
Користувач	– особа, яка проводить аналітичне дослідження розвідувальних даних за допомогою можливостей програми i2 Analyst’s Notebook

Шановні колеги!

Роль інформаційно-аналітичної діяльності у системі забезпечення національної безпеки важко переоцінити. Вона є вагомим і необхідним елементом та сучасним інструментом у механізмі захисту національних інтересів України, що зумовлено передусім неконтрольованим розвитком усіх процесів і явищ у сфері економіки, політики та суспільного життя. Діяльність будь-яких правоохоронних структур сьогодні потребує хоча б мінімального прогнозування розвитку, захисту від ризиків, небезпек та викликів.

У сфері діяльності Служби безпеки України аналітична розвідка визначає ефективність взаємодії всіх наявних засобів і сил під час виконання поставлених перед ними завдань із захисту інтересів держави.

У зв'язку із цим особливої важливості набуває розробка і використання програм реалізації науково-технічних досягнень, поширення можливостей їх використання під час проведення розвідувальної, контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності.

Різноманітність і складність діяльності структурних підрозділів Служби безпеки України у сучасних умовах об'єктивно обумовлюють застосування сучасних інформаційних технологій, серед яких чинне місце займають продукти опрацювання великих інформаційних масивів.

Сучасні комп'ютерні технології відкривають нові можливості для вилучення цільової інформації шляхом очищення оперативних даних, аналізу трафіку телефонних з'єднань, банківських транзакцій, розшифрування відеозображень, ідентифікації за голосом, за портретом, за смисловим змістом тексту, за відбитками пальців тощо. Комп'ютерне опрацювання текстів і документів дає змогу їх структурувати і виділяти значущі для інтересів спеціальних служб об'єкти.

Ключовою ланкою дедалі більшою мірою стають комп'ютерні технології наповнення й аналізу інформації, отриманої із відкритих джерел, що дають змогу виявляти латентні кримінальні зв'язки і на основі синтезу здобутих даних виходити як на конкретних виконавців, так і на організаторів протиправних дій, давати прогноз розвитку подій на різні проміжки часу.

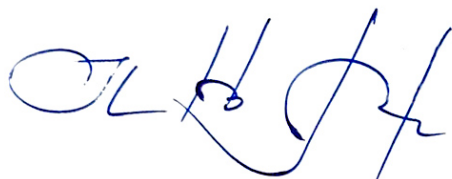
У цьому сенсі, підготовлений навчально-практичний посібник "Засоби аналітичної розвідки. Основи роботи в i2 Analyst's Notebook" безсумнівно є корисним для практичних працівників, що займаються питаннями аналітичної розвідки.

Актуальність навчально-практичного посібника має особливе значення, оскільки він є першим повним ілюстрованим виданням в Україні із опанування можливостей і вивчення алгоритмів роботи з найбільш затребуваною аналітичною програмою i2 Analyst's Notebook фірми i2 Group.

Змістовна частина матеріалу має чітку структуру і надає зрозумілі пояснення основних концепцій та функцій програмного забезпечення i2 Analyst's Notebook.

Особливо цінною є практична спрямованість навчально-посібника, яка дозволить не лише ознайомитися з теоретичними аспектами аналітичної розвідки, але й випробувати свої навички у практичній роботі, що значно підвищить ефективність та професійну компетентність співробітників СБУ.

Ми впевнені, що цей навчально-практичний посібник стане неоціненним ресурсом для будь-якої правоохоронної структури, яка цікавиться підвищенням якості своєї аналітичної роботи. Ще раз висловлюємо велику подяку авторам за їхню відмінну роботу та відданість розвитку сфери розвідувальної аналітики.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, interconnected letters and lines.

Василь МАЛЮК, кандидат юридичних наук,
голова Служби безпеки України, генерал-лейтенант

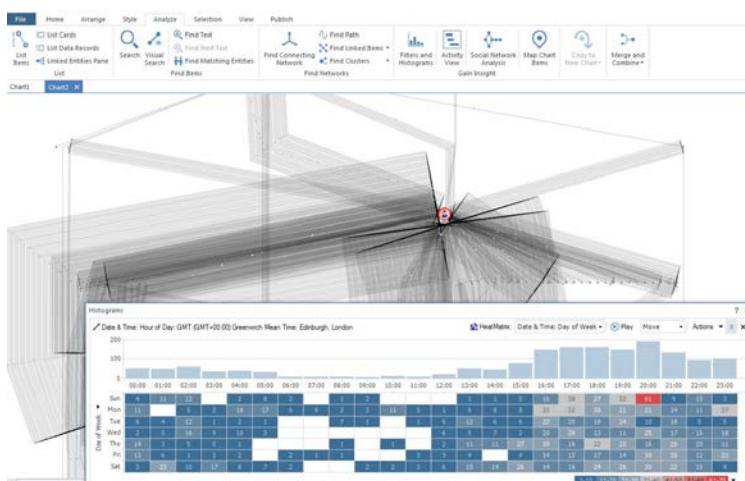
ОГЛЯД МОЖЛИВОСТЕЙ I2 ANALYST'S NOTEBOOK

Під час виконання завдань, покладених на оперативні підрозділи та слідчі органи, часто виникає ситуація, коли в силу наявності великої кількості інформації стає складним вилучити з них сенс в інтересах кримінального судочинства.

i2 Analyst's Notebook (далі – i2 ANB) — це спеціалізоване програмне забезпечення, перевірене багатьма спеціальними службами, слідчими та оперативними підрозділами у всьому світу.

Права на розповсюдження програми i2 Analyst's Notebook належать I2 Group – світовому лідеру у розробці програмного забезпечення для аналізу розвідувальних даних. I2 Group, заснована в Кембриджі (Великобританія) в 1990 році, має більш ніж 30-річний досвід допомоги користувачам у вирішенні складних аналітичних завдань. Продукти I2 Group були перевірені в незліченній кількості реальних операцій, і їм довіряють 4 500+ користувачів у більш ніж 140 країнах. I2 Group є частиною корпорації Harris Computer Corporation.

I2 ANB надає широкі можливості візуального аналізу які допомагають швидко перетворити складні набори розрізненої інформації у високоякісну, практичну аналітику. Він призначений для допомоги аналітичним працівникам, та іншим, хто займається аналізом розвідувальних даних, виявляти, прогнозувати та запобігати злочинним, терористичним та шахрайським діям.

I2 ANB підтримує динамічний процес людського мислення та пропонує безпрецедентну візуальну аналітику, надає багаті можливості візуального аналізу, які допомагають швидко перетворювати складні набори різномірної інформації у високоякісний, ефективний інтелектуальний продукт, покликаний допомогти аналітикам, оперативним працівникам та слідчим, які займаються аналізом розвідувальних даних, виявляти, прогнозувати та

запобігати протиправній діяльності як окремих осіб, так і їх груп.

I2 ANB дозволяє користувачам оперативно зіставляти як структуровану, так і неструктуровану інформацію у потужному середовищі візуального аналізу та допомагає оперативно створювати цілісну картину подій у просторі і часі.

Інтуїтивно зрозумілий, сучасний інтерфейс скорочує час освоєння програми, дозволяє працівникам і організаціям швидко скористатися перевагами підвищення продуктивності. Гнучка модель оброблення даних і середовище візуалізації у поєднанні з широким спектром інструментів візуального аналізу полегшують розуміння складних інформаційних процесів. Інтегрований аналіз соціальних мереж також забезпечує більш глибоке розуміння соціальних зв'язків і структур у мережах, що становлять інтерес для правоохоронних органів та спецслужб.

Отримані в ході детального аналізу даних результати можуть бути надані у вигляді інтуїтивно зрозумілих візуалізацій. Нескладні для розуміння схеми (інформаційні моделі) можуть стати фундаментом для планування, підготовки та проведення оперативно-розшукових, розвідувальних і контррозвідувальних заходів, і, зрештою, сприятимуть своєчасному і точному прийняттю управлінських, оперативних і процесуальних рішень.

Потенційними перевагами програмного забезпечення i2 ANB є:

- ✓ скорочення часу, потрібного для створення повноцінної, практичної аналітики на основі комплексного використання програмних інструментів під час опрацювання розрізнених даних;
- ✓ швидке перетворення даних у зрозумілі візуалізації для аналізу складних сценаріїв;
- ✓ об'єднання всієї наявної інформації для створення моделі цілісної розвідувальної картини;
- ✓ проведення якісного аналізу широкого спектру типів даних за допомогою гнучкого інструментарію для моделювання та візуалізації даних;
- ✓ надання можливості поглибленого розуміння аналітичних продуктів для більш ефективного використання наявних ресурсів організації з метою вирішення поставлених завдань.

i2 ANB підтримує динамічний процес людського мислення і пропонує:

- ✓ унікальну візуальну аналітику, що визначає зв'язки, закономірності та ключові дані, які в іншому випадку могли бути пропущеними;
- ✓ допомагає знайти відповіді на ключові питання «хто, чому, що, де і коли» за допомогою широкого спектру інструментів візуального аналізу;
- ✓ поєднує асоціації, часові та геопросторові аспекти даних з багатовимірним аналізом;
- ✓ швидко виокремлює ключових осіб і зв'язки, а також їхні зв'язки з ключовими подіями за допомогою аналізу основних зв'язків можливостей аналізу зв'язків;
- ✓ полегшує розуміння критично важливих часових рамок подій або закономірностей протиправної діяльності за допомогою потужних інструментів часового аналізу;
- ✓ визначає потенційно важливих посередників між, на перший погляд не пов'язаними між собою, об'єктами в мережі.

Програма дозволяє:

- ✓ поглибити розуміння діяльності складних злочинних, терористичних та шахрайських мереж;
- ✓ краще зрозуміти структуру, ієрархію та «спосіб дій» складних мереж, ієрархію та «modus operandi» зазначених мереж за допомогою інтегрованих інструментів їх аналізу;
- ✓ сприяти процесу прийняття рішень та забезпечення найкращого використання ресурсів для проведення оперативних заходів зі спостереження, впливу, дезорганізації та нейтралізації протиправних мереж.

Самостійне оволодіння інструментами i2 ANB забезпечує:

- ✓ суттєве підвищення продуктивності оперативних працівників та слідчих;
- ✓ усуває потребу в розгортанні додаткових професійних послуг інших людей;
- ✓ скорочує час на оптимізацію аналізу та завершення діяльності з генерації розвідувальних продуктів завдяки швидкому розгортанню потужних засобів візуального аналізу за допомогою сучасного користувачького інтерфейсу.

До основних переваг програми можна віднести такі:

Гнучкий збір даних. I2 ANB пропонує низку методів для швидкого збору різноманітної інформації, з якою аналітики, слідчі та оперативні співробітники стикаються щодня. Такий гнучкий підхід до збору даних дозволяє користувачам вводити широкий спектр типів даних. Приклади містять записи телефонних з'єднань, фінансові транзакції, журнали IP-адрес комп'ютерів і дані мобільної криміналістики, і це лише деякі з них.

Збір даних в i2 ANB дозволяє користувачам швидко імпортувати структуровані дані за допомогою візуального імпортера в стилі майстра; спростити ручне введення даних за допомогою інтуїтивно зрозумілого режиму перетягування; підключатися до доступних ресурсів інформації та робити запити до них за допомогою численних опцій розширення програми.

Візуальний імпорт структурованих даних. Користувачі i2 ANB можуть легко імпортувати дані зі структурованих файлів даних за допомогою візуального імпортера у режимі «майстра».

The screenshot shows the 'Select Design' window in i2 Analyst's Notebook. At the top, there are tabs for 'Select Worksheet', 'Select Rows', 'Column Actions', 'Select Design', 'Assign Columns', and 'Import Details'. Below the tabs is a yellow instruction bar: 'Use this page to select an import design that represents the relationships of the items you want to import.' The main area contains a table with columns: 'Row', 'Абонент_А', 'Абонент_Б', 'IMSI_Абонент...', and 'IMEI_Абонент...'. The table contains 8 rows of data. Below the table is a grid of chart design options:

- Network of telephone calls:** The number of calls occurring in each direction between telephones.
- Sequence of telephone calls:** Telephone calls in chronological order.
- Network of transactions:** The number of transactions occurring in each direction between accounts.
- Sequence of transactions:** Account transactions in chronological order.
- Entities only:** A series of entities without any links.
- Association Chart:** Relationships between pairs of entities.
- Sequence of events:** A timeline with each event frame in chronological order.
- More complex association chart:** Relationships between three or more entities.
- Timeline:** A timeline with each link in chronological order.
- Blank design:** Create your own chart structure.

Імпорт специфікацій з файлів табличного стилю в i2 ANB, дозволяє швидко створювати схеми. Введення табличних даних у візуальне середовище i2 Analyst's значно збільшує потенціал виявлення ключової інформації, що допомагає виявити зв'язки і взаємозалежності або комунікації і товарні потоки в мережі, які в іншому випадку залишилися б прихованими.

Специфікації імпорту в i2 ANB задають спосіб інтерпретації даних у вихідному файлі. Вони точно визначають, які елементи даних мають бути використані для сутностей і зв'язків, а також вказують, як додаткові дані мають бути внесені до схеми у вигляді карток або атрибутів. Крім того, деталізується, як має бути побудована кінцева вихідна схема.

Специфікації імпорту можна зберігати та поширювати. Дані одного формату, як для окремих осіб, так і для груп аналітиків, можна швидко імпортувати та візуалізувати. Використання таких специфікацій дозволяє отримувати дані, готові до аналізу, з мінімальними зусиллями і без повторення роботи.

Навчальне видання

Даль Адам Лаврентійович
Наумюк Сергій Анатолійович
Рибинський Євгеній Ігорович
Ханькевич Андрій Миколайович
Шендрик Владислав Володимирович

ЗАСОБИ АНАЛІТИЧНОЇ РОЗВІДКИ. ОСНОВИ РОБОТИ В I2 ANALYST'S NOTEBOOK

Навчально-практичний посібник

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 15.08.2024. Формат 60×84/8.
Ум. друк. арк. 35,6. Обл.-вид. арк. 13. Тираж 100 пр. Зам. № 160

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017